

Lichen sclerosus

Hvad er lichen sclerosus et atrophicus?

Lichen sclerosus er en bindevævssygdom, der rammer slimhinderne på de ydre kønsdele. Sygdommen kan i sjældne tilfælde også ses på huden andre steder på kroppen. Der findes ikke nogen dansk betegnelse for sygdommen. Der er tale om en sygdom i slimhindens bindevæv, som går til grunde og erstattes af et fastere bindevæv, som ligner arvæv. Samtidig bliver slimhinden tyndere (atrofisk) og samtidig hvidlig og bleg.

Hvem får lichen sclerosus?

Lichen sclerosus ses både hos voksne og børn. Der er flere kvinder end mænd, der rammes og der er en tendens til at sygdommen først viser sig efter overgangsalderen.

Kender man årsagen til lichen sclerosus?

Man kender ikke årsagen til lichen sclerosus. Sygdommen opstår således pludseligt uden kendte provokerende faktorer.

Hvilke symptomer ses ved lichen sclerosus

- Kløe er den hyppigste gene
- Svie og brændende smerter kan forekomme
- Smerter ved samleje
- Blødning fra rifter i slimhinden

I udtalte tilfælde, hvor man ikke behandler i tide, kan der opstå:

- Svind af skamlæberne
- Forsnævring af skedeindgangen.

Hvordan ser lichen sclerosus ud?

Lichen sclerosus bevirker, at slimhinden på de ydre kønsdele bliver blege eller hvidligt misfarvet. Samtidig bliver slimhinden tyndere og let rynket. Forandringerne ses på de ydre og indre kønslæber hos kvinder, man kan ligeledes sprede sig ned i mellemkødet og rundt omkring endetarmen. Det er ikke sjældent at der opstår små blødninger i slimhinden, hvilket resulterer i en rød-blålig mørk misfarvning af slimhinden.

Hvordan stiller man diagnosen lichen sclerosus?

Det er lægen som stiller diagnosen lichen sclerosus. Hos mange patienter er det ud fra de synlige forandringer oplagt, at det drjer sig om lichen sclerosus, men ofte vil lægen tage en lille vævsprøve, som sendes til mikroskopisk undersøgelse, hvor man med sikkerhed kan påvise sygdommen.

Hvilken behandling anvendes ved lichen sclerosus?

Hos langt de fleste patienter med lichen sclerosus kan sygdommen holdes i ro på behandling med salver/cremer, der indeholder binyrebarkhormon (steroid). Man anvender sædvanligvis salver, der indeholder et stærkt virkende steroid, fx Dermovat. Behandlingen gives ofte som en længerevarende daglig behandling i 6-12 uger efterfulgt af en vedligeholdelsesbehandling, hvor man påsmører salven 1 gang om ugen eller ved behov.

Hvis symptomerne svinder helt, kan man holde behandlingspauser og genoptage behandlingen, hvis symptomerne atter opstår.

Et symptom på at man skal genoptage vedligeholdelsesbehandling kan være, at det klør. Selvom sygdommen går i ro, vil der ofte til stadighed være en blegere slimhinde.

Er der behov for kontrol af lichen sclerosus?

Hos mange vil sygdommen være kronisk og derfor langvarig. Man kan se, at sygdommen svinder spontant, men det er ofte hos børn i forbindelse med puberteten.

Lichen sclerosus øger risikoen for, at der opstår celleforandringer på slimhinden, som kan udvikle sig til hudkræft (planoacellulært karcinom). Det anbefales derfor, at man bliver kontrolleret en gang om året hos sin læge og i øvrigt henvender sig, hvis symptomerne ikke bedres trods behandling, eller hvis der opstår et sår, som ikke heler eller hvis der dannes knuder i området.